

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 13. april 2021
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Tenna Overby
Sagsnr.: 2021-0030-5761
Dok.: 1898406

Besvarelse af spørgsmål nr. 798 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 798 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. marts 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

Nick Hækkerup

/

Louise Aaby Duncan Varberg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 798 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 4. marts om hjemtagelse af danske børn fanget i teltlejren i Syrien, jf. REU alm. del - samrådssp. U-W, redegøre for, om andre lande har foretaget en tilsvarende sikkerhedsvurdering af hjemtagelse af børn, og hvad disse vurderinger i givet fald har været, og om de nationale regeringer har fulgt myndighedernes vurdering?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen via Udenrigsministeriet indhentet udtalelser fra de danske ambassader i Dublin, Paris, Oslo, Berlin, Stockholm, Helsinki, London, Wien, Rom og Haag.

Justitsministeriet kan på baggrund af udtalelserne fra de danske ambassader i henholdsvis Dublin, Paris, Oslo, Berlin og Stockholm oplyse, at ambassaderne i disse lande ikke er bekendt med offentligt tilgængelige sikkerhedsvurdering af hjemtagelse af børn fra al-Hol- og Roj-lejrene.

Ambassaden i Helsinki har indberettet, at det finske sikkerhedspoliti den 23. marts 2021 offentliggjorde deres 2020 årsrapport, som dog ikke indeholder en specifik omtale af børnene i al-Hol eller al-Roj. Ambassaden har oplyst, at den finske regerings politik for repatriering af finske børn (og deres mødre) fra lejrene i Syrien blev fastlagt i december 2019. Beslutning om repatriering af hvert finsk barn beror således på en individuel vurdering, hvor både sikkerhedshensyn og barnets tarv indgår. Udgangspunktet for Finland er dog, at alle finske børn bør repatrieres, og hvis det er i barnets interesse, bør det ske sammen med deres mødre.

Ambassaden i London har til brug for besvarelsen oplyst, at det i Storbritannien er Joint Terrorism Analysis Centre (JTAC), der løbende foretager vurderinger af og fastsætter trusselniveauet fra terrorisme. JTAC's rapporter er ikke offentligt tilgængelige, og ambassaden kan på den baggrund ikke bidrage med oplysninger. Ambassaden har dog oplyst, at den uafhængige gransker af britisk terrorlovgivning, Jonathan Hall, i sin seneste rapport fra marts 2021 forholder sig til spørgsmålet om hjemtagelse af børn. Ambassaden har videre oplyst, at granskeren er udpeget af regeringen til at undersøge og komme med anbefalinger til britisk terrorlovgivning, men at regeringen ikke er forpligtet til at følge hans anbefalinger.

Ambassaden i Wien har oplyst, at Østrigs indenlandske efterretningstjeneste Bundesamt für Verfassungsschutz und Terrorismusbekämpfung i november 2020 offentliggjorde sin årlige sikkerhedsrapport. Der nævnes i et afsnit i rapporten, under overskriften flygtninge- og fangelejre i Syrien, at de dårlige humanitære forhold i lejrene kan fremme ny radikaliserings såvel som voksende støtte til islamiske grupper blandt lejrbøerne/indsatte. Videre kan en dårlig behandling af personerne i fangelejrene begunstige radikale gruppers bestræbelser på at rekruttere nye medlemmer i lejrene, herunder også kvinder og børn. Ambassaden har endvidere oplyst, at der i rapportens efterfølgende afsnit refereres til erfaringer, som flere lande på Vestbalkan har gjort sig med strafforfølgesen af hjemtagne jihadister fra lejrene i Syrien. Kvinder og mindreårige (umyndige) bliver som regel ikke sigtet. Hjemtagne, som ikke sigtes, skal med forskellige tiltag derimod forsøges resocialiseret, hvilket dog ofte er forbundet med praktiske udfordringer grundet et begrænset antal specialuddannet personale – dette arbejde er dog særligt vigtigt med henblik på at forebygge langsigtede følgevirkninger hos traumatiserede børn, der i fremtiden ellers kunne udgøre en sikkerhedsmæssig risiko. Endelig har ambassaden oplyst, at det ikke har været muligt for ambassaden at få be- eller afkræftet fra det østrigske udenrigsministerium, om informationerne fra efterretningstjenestens rapport har influeret den østrigske regerings politiske linje på området. Ambassaden har dog bemærket, at det østrigske udenrigsministerium i februar 2021 over for ambassaden har oplyst, at der ikke var sket ændringer i Østrigs restriktive linje, hvorfor der heller ikke var planlagt evakueringer af børn og mødre fra lejrene i Syrien.

Ambassaden i Rom har oplyst, at de italienske sikkerhedstjenester – under koordination af en statssekretær i premierministerens kontor – årligt udgiver en offentlig rapport, der er stilet til det italienske parlament. Rapporten omhandler bl.a. eksterne og interne trusler, herunder også terrortrusler. Der beskrives i 2020-rapporten, der blev offentliggjort i februar 2021, en række forhold omkring ISIL, herunder organisationens operative kapacitet. Det vurderes i rapporten, at ISIL – på trods af generelt at være svækket – fortsat vil kunne gennemføre radikaliserende tiltag af især unge i henholdsvis lokalmiljøer og flygtningelejre. Endeligt har ambassaden oplyst, at man fra italiensk side følger en ad-hoc-tilgang til hjemtagelser.

Ambassaden i Haag har oplyst, at Nederlandenes anti-terror- og sikkerheds-koodinator (NCTV) i maj 2018 udarbejdede en sikkerhedsanalyse vedrørende hjemtagelse af Nederlandenes statsborgere fra Syrien. Fokus var på mindreårige og følgerne på kort sigt (1 til 3 år) og lang sigt (længere end tre år). Analysen kommer ikke med klare anbefalinger, men opregner de sikkerhedsrisici, der ses ved hjemtagelse eller ej. Ambassaden har videre oplyst, at følgende fremgår af analysen:

Sikkerhedsrisici ved hjemtagelse af mindreårige:

- Nogle mindreårige er blevet indoktrineret med antivestlige ideer. Nogle mindreårige – fra 9 år og ældre – vil have modtaget træning i brug af våben og bevidst være tilvænnet vold o.l. Oplevelserne i lejrene og generelt i krigszonen kan have resulteret i traumer.
- På kort sigt kan ovenstående hindre integration i det nederlandske samfund, hvor risiciene især er for det enkelt barn (traumer, der hindrer sund mental og fysisk udvikling).
- Med tiden øges risiciene også for den enkeltes omgivelser, da børnene bliver ældre. Erfaringer med vold og terror kan resultere i at den mindreårige begynder at dyrke jihadistisk ideologi med deraf følgende risiko for den nationale sikkerhed.
- Hjemtagning af børn vil øge presset på regeringen for også at hjemtage mødrene.

Sikkerhedsrisici ved ikke at hjemtage mindreårige:

- De mindreårige vil før eller siden forlade lejrene, enten grundet lejrens nedlæggelse eller andre forhold. De kan derefter udgøre en sikkerhedsrisiko for landene i regionen eller forsøge at vende tilbage til Nederlandene på egen hånd.
- På længere sigt kan den mindreårige blive trænet i våbenbrug og terror og som voksen blive en del af en international jihadist-struktur.
- Ophold i lejrene kan danne grobund for radikaliserings og rekruttering såvel på kort som på lang sigt. På lang sigt kan delte erfaringer fra lejre i sig selv give anledning til skabelsen af jihadist-netværk, der spænder over generationer.
- At den nederlandske regering ikke aktivt tilbagetager mindreårige fra Syrien kan hos såvel børn som deres familier resultere i, at de udvikler had til Nederlandene, hvilket i sig selv kan blive en trussel.

- Mindreårige, der er født i Nederlandene og efterfølgende udrejst med forældre til Syrien, vil som voksne altid beholde nederlandsk statsborgerskab. Dette i modsætning til børn født i Syrien, hvor en DNA-test skal fastslå, om den pågældende har nederlandsk statsborgerskab eller ej.

Endeligt har ambassaden i Haag oplyst, at Nederlandenes politik konsistent har været, at man ikke aktivt søger at hjemtage fremmedkrigere eller deres børn, bl.a. med henvisning til, at sikkerhedssituationen er for ustabil til at udvirke hjemtagelse, samt at Nederlandene har begrænsede diplomatiske relationer med de kurdiske myndigheder i området.

2. Som led i den nedsatte tværministerielle ”Task Force Evakuering” vil der blive indhentet erfaringer fra udvalgte lande i Norden og Europa vedrørende evakuering af børn fra lejrene samt de nationale myndigheders modtagelse af børnene, som vil indgå i task forcens videre arbejde.